सरुमारानी गाउँ कार्यपालिकाले बनाएको तल उल्लेखित कार्यविधि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा ३ बमोजिम सर्वसाधारणको जानकारीको लागि सार्वजनिक गरिएको छ ।

सम्वत् २०७४ सालको नियम नं. ११

"बर्थिङ सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" को व्यवस्थापन कार्यबिधि–२०७४

असहाय तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका मातृ तथा नवजात शिशहरुलाई आर्थिक अवस्था कमजोर भएकै कारण थप उपचारको लागी यस गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाको बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रशुती सम्बन्धि जटिलता भएका महिलाहरुलाई समयमै गर्भवती र नवजात शिशुलाई सम्वन्धित अस्पतालमा प्रेषण गरी मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु कम गर्न तथा प्रभावकारी प्रेषण प्रणालीको व्यवस्था गर्न प्रेषण भै जाने अस्पताल सम्मको यातायात खर्च आर्थिक सहायता उपलव्ध गराउने उदेश्यले यस सरुमारानी गाउँपालिकाको आ.व. २०७४/०७५ गाउँ सभाको निर्णय अनुसार यस गाउँपालिकामा एक छुट्टै कोष स्थापना गर्ने उल्लेख भएको हुँदा कोष गठन तथा संचालन गर्न वान्छनीय भएकोले यो कार्यबिधि निर्देशिका वनाई लागू गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

१.१) यस कार्यबिधि निर्देशिकाको नाम **"बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" को व्यवस्थापन तथा परिचालन कार्यबिधि २०७४** हो ।

१.२) यो कार्यबिधि २०७४ साउन महिना देखि प्रारम्भ हुने छ ।

२. परिभाषा :

बिषय वा प्रसँगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यबिधिमा,

२.१) **"अस्पताल"** भन्नाले नेपाल सरकारको स्वामित्वमा संचालन भएका सरकारी र आमा सुरक्षा कार्यक्रम लागु भएका अन्य **अस्पताल**हरु सम्झनु पर्छ ।

२.२) **"गर्भवती", "सुत्केरी" र "नवजात शिशु"** भन्नाले यस गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाको वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रशुती वा उपाचार हुन नसक्ने प्रोटोकल अनुसार जटिल प्रकृतिका सरुमारानी गाउँपालिका भित्र वसोवास गर्ने असहाय तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका **गर्भवती**, स्वास्थ्य संस्थाको वर्थिङ्ग सेन्टरहरुमा प्रशुती भएका २४ घण्टा भित्रका **सुत्केरी**हरु (अन्य सरकारी वा आमा सुरक्षा कार्यक्रम लागु भएका अस्पतालहरुमा उपचार वा सल्यक्रिया गर्नु पर्ने) र स्वास्थ्य संस्थाको वर्थिङ्ग सेन्टरहरुमा प्रशुती भएका जन्म पश्चात् अन्य सरकारी वा आमा सुरक्षा कार्यक्रम लागु भएका वा अन्य सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा भर्ना गरी उपचार गर्नु पर्ने २४ घण्टा भित्रका **नवजात शिशु**हरु सम्झनु पर्छ ।

२.३) **“कोष”** भन्नाले यस कार्यबिधि निर्देशिका वमोजिमका गर्भवती तथा नवजात शिशुहरु थप उपचारका लागि प्रेषण गरीएको अस्पतालसम्म पुर्‍याउन यातायात खर्च वापत एम्वुलेन्स भाडा स्वरुप आर्थिक सहयोग प्रदान गर्न यस गाउँपालिकामा रहेको “वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष” सम्भन्नु पर्छ ।

२.४) **“कार्यबिधि निर्देशिका”** भन्नाले “बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष” को व्यवस्थापन कार्यबिधि २०७४” सरुमारानी गाउँपालिका सम्भन्नु पर्छ ।

२.५) **“सिफारिस समिति”** भन्नाले असहाय वा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका गर्भवती तथा नवजात शिशुहरुलाई थप उपचारका लागि प्रेषण गरीएको अस्पतालसम्म पुर्‍याउन यातायात खर्च वापत एम्वुलेन्स भाडा स्वरुप आर्थिक सहयोग प्रदान गराउने प्रयोजनका लागि सिफारिस गर्न गठित **सिफारिस समिति** सम्भन्नु पर्छ ।

२.६) **“सम्पर्क केन्द्र”** भन्नाले यस सरुमारानी गाउँपालिकाको आर्थिक शाखा प्रमुख र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्भन्नु पर्छ ।

२.७) **“समिति”** भन्नाले सिफारिस समितिको सिफारिस उपर छानविन गरि वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष सहायता उपलव्ध गराउने सन्दर्भमा निर्णयका लागि गठित समिति सम्भन्नु पर्छ ।

२.८) **“असहाय वा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका”** भन्नाले स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिबाट असहाय वर्ग निर्धारण भएको वा यस गाउँपालिकामा गठित सिफारिस समितिले सिफारिस गरेको सरुमारानी गाउँपालिका भित्र वसोवास गर्ने सम्बन्धित सेवाग्राही महिला र नवजात शिशु सम्भन्नु पर्छ ।

३. बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोषको व्यवस्थापन वापत उपलब्ध गराईने सहयोग रकम सम्बन्धि शर्तहरु :

असहाय तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका गर्भवती, सुत्केरी तथा नवजात शिशुहरुलाई देहाय बमोजिम शर्तहरुको अधीनमा रही प्रेषण सहायता उपलब्ध गराईनेछ :

३.१) बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोषबाट प्रेषण सहायता पाउन स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले असहाय वर्ग निर्धारण गरी सिफारिस गरेको हुनु पर्ने छ ।

३.२) गर्भवती तथा नवजात शिशुहरुहरुलाई थप उपचारका लागि प्रेषण गरिएको अस्पतालसम्म पुर्‍याउन लाग्ने यातायात खर्च वापत एम्बुलेन्स भाडा आर्थिक सहायता प्रदान गरिनेछ ।

३.३) बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रसूती हुन नसक्ने प्रोटोकल अनुसार जटिल प्रकृतिका अन्य सरकारी अस्पतालमा प्रशुती हुनसक्ने वा शल्यक्रियाद्धारा उपचार गर्नु पर्ने महिलाहरु हुनुपर्ने छ ।

३.४) स्वास्थ्य संस्थाहरुको बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रसूती भएका जटिलता भै थप उपचार गर्नु पर्ने २४ घण्टा भित्रका सुत्केरी महिलाहरु हुनुपर्ने छ ।

३.५) स्वास्थ्य संस्थाको बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रसूती भएका नवजात शिशुहरु जन्म पश्चात् सुविधा सम्पन्न सरकारी वा आमा सुरक्षा कार्यक्रम लागु भएका वा अन्य सुविधा सम्पन्न अस्पतालमा भर्ना गरी उपचार गर्नु पर्ने २४ घण्टा भित्रका नवजात शिशुहरु हुनुपर्ने छ ।

३.६) प्रोटोकल अनुसार नियमित कम्तिमा चार पटक गर्भ जाँच गरेको वा आर्थिक अवस्था अत्यन्त कमजोर भएको वा सिफारिस समितिले सिफारिस गरेको हुनुपर्ने छ ।

३.७) स्वास्थ्य संस्थाको वर्थिङ्ग सेन्टरहरुले प्रेषण गरी सिफारिस गरेको सरकारी वा आमा सुरक्षा कार्यक्रम लागु भएको अस्पताल हुनुपर्ने छ ।

३.८) निर्देशिका बमोजिम उक्त रकम भुक्तानीको लागी अनिवार्य रुपमा एम्वुलेन्सको विल र सम्बन्धित ब्यक्तीको निवेदन हुनु पर्ने छ । एम्वुलेन्स उपलब्ध नभएको खण्डमा मात्र स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिस सहित अन्य साधनको विल भरपाई पेश गर्नुपर्ने छ ।

४. असहाय वर्ग निर्धारण निम्न बमोजिम स्थानिय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले गर्नुपर्ने छ ।

४.१)असहाय वा आर्थिक अवस्था अत्यन्त कमजोर भएका - वर्ग "क"
४.२)आर्थिक अवस्था कमजोर भएका - वर्ग "ख"
४.३)आर्थिक अवस्था मध्यम भएका - वर्ग "ग"
४.४) आर्थिक अवस्था सम्पन्न भएका - वर्ग "घ"

५. स्थानिय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले गरेको वर्ग निर्धारण र सिफारिस समितिको निर्णय अनुसार निर्देशिका बमोजिम थप सेवाका लागि प्रेषण गरीएको अस्पतालसम्म पुर्‍याउन एम्वुलेन्स भाडा स्वरुप यातायात खर्च वापत निम्न बमोजिम "बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" आर्थिक सहायता रकम उपलब्ध गराउने :

५.१) वर्ग -"क" लाई शत प्रतिशत
५.२) वर्ग - "ख" लाई ७५ प्रतिशत
५.३) वर्ग - "ग" लाई ५० प्रतिशत

६. सिफारिस समिति :

असहाय तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका मातृ तथा नवजात शिशहरुलाई आर्थिक अवस्था कमजोर भएकै कारण थप उपचारको लागी यस गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरुको बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट प्रसूती जटिलता भएका महिलाहरुलाई समयमै गर्भवती वा नवजात शिशुलाई सम्वन्धित अस्पतालमा प्रेषण गरी मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु कम र प्रभावकारी प्रेषण प्रणालीको व्यवस्था गर्न प्रेषण भै जाने अस्पताल सम्मको यातायात खर्च आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन "वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" बाट उपलब्ध गराउने प्रयोजनका लागि सिफारिस गर्न देहाय बमोजिमको सिफारिस समिति रहनेछ :

(क) स्थानिय स्वा. सं. सं. तथा व्य. समितिको अध्यक्ष -अध्यक्ष
(ख) स्थानिय स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख -सदस्य
(ग) स्वास्थ्य संस्थाको नर्सिङ्ग प्रमुख -सदस्य सचिव

७. "बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" सहायता रकम उपलब्ध गराउने समिती :

दफा (३) वमोजिमको आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने सम्वन्धमा दफा (६) वमोजिमको सिफारिस समितिको सिफारिसको आधारमा "बर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" खर्च उपलव्ध गराउने सम्वन्धमा दफा (३) को आधीनमा रहि रकम निर्धारण गरी रकम उपलब्ध गराउन देहाय वमोजिम समिति गठन हुनेछ। यस समितिको वैठक कम्तीमा महिनाको एक पटक वस्नेछ।

(क) गाउँपालिकाको अध्यक्ष - अध्यक्ष
(ख) गाँउपालिकाको उपाध्यक्ष - सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत - सदस्य
(घ) लेखा शाखा प्रमुख - सदस्य
(ङ्ग) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

८. वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष सम्बन्धि व्यवस्था :

दफा (३) वमोजिम असहाय तथा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका मातृ तथा नवजात शिशहरुलाई आर्थिक अवस्था कमजोर भएकै कारण थप उपचारको लागी यस गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरुको वर्थिङ्ग सेन्टरबाट प्रशुती जटिलता भएका महिलाहरुलाई समयमै गर्भवती वा नवजात शिशुलाई सम्वन्धित अस्पतालमा प्रेषण गरी मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु कम र प्रभावकारी प्रेषण प्रणालीको व्यवस्था गर्न प्रेषण भै जाने अस्पताल सम्मको यातायात खर्च आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउन यस सरुमारानी गाउँपालिकाको आ.व. २०७४।०७५ को गाउँसभाको निर्णय अनुसार यस गाउँपालिकामा एक छुट्टै कोष स्थापना गरी कोषमा उल्लेख भए अनुसार सहयोगका लागि यस गाउँपालिकामा छुट्टै एक "वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष" स्थापना गरी संचालन गरिने छ। उक्त कोष स्थापनाको लागी सुरुमा रु.९०,०००।- (नब्वे हजार) मात्र ब्यवस्थापन हुनेछ। सो रकम यस सरुमारानी गाउँपालिकामा प्राप्त **समानीकरण अनुदानबाट** अनुदान स्वरुप उपलब्ध गराईनेछ। यदि सो भन्दा बढि रकम आवश्यक पर्ने देखीएमा गाउँकार्यपालिकाले निर्णय गरी गाउँसभाबाट अनुमोदन गराई आवश्यकता अनुसार थप रकम विनियोजन गरी ब्यवस्था गर्न सकिनेछ। यो कोषमा न्यूनतम रु.२०,०००।- (वीस हजार) मौज्दात रहनेछ। यस कोषको लागी कुनै ब्यक्ती वा समुहले रकम उपलब्ध गराउन चाहेमा उपलब्ध गराउन सक्ने छ। यस कोषको व्यवस्थापन दफा (७) वमोजिम गठित समितिले गर्नेछ।

९. सिफारिस समितीको काम, कर्तव्य तथा अधिकार :-

९.१) वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण भएका सेवाग्राहीहरुले आर्थिक सहायताको लागी पेश गरेको निवेदन संकलन गर्ने।

९.२) तोकिएको समयमा समितिबाट निर्णय गरि “आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने समिती” समक्ष पेश गर्ने ।

९.३) सिफारिस गर्ने निकाय वा पक्षले गरेको सिफारिस, सम्बन्धित ब्यक्तीले पेश गरेको निवेदन मिले नमिलेको, आवश्यक कागजात भए नभएको छानबिन गरि सम्बन्धित पक्ष वा ब्यक्तीलाई जानकारी गराउने ।

९.४) सामान्यतया निवेदन परेको ७ (सात) दिन भित्र आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने समिती समक्ष सिफारिस गर्ने । कारणवश ढिला भएमा सिफारिस पत्रमा निवेदन दिएको मिति समेत उल्लेख गर्ने ।

९.५) वर्थिङ्ग सेन्टर प्रेषण सहायताका लागि सिफारिस गरी पठाईएका ब्यक्तीहरुको विवरण अध्याबधिक गरी राख्ने ।

९.६) सिफारिश गरिएका मध्ये के कति ब्यक्तीले प्रेषण सहयोग सेवा लिए नलिएको हो सोको विवरण समेत अध्यबधिक गरी राख्ने र आफु भन्दा माथिल्लो समिती वा निकायले खोजेमा जानकारि गराउने ।

९.७) समितीको बैठक नियमीत बसि प्राप्त निवेदनहरु छानबिन गरी सिफारिस गर्ने ।

१०. “वर्थिङ्ग सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष” सहायता उपलब्ध गराउने समितीको काम, कर्तव्य तथा अधिकार :

१०.१) दफा (७) वमोजिम संचालित कोषको सिफारिस समितीबाट सिफरिस भई आएका सेवाग्राहिलाई वर्थिङ सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण वापत सहायता रकम उपलब्ध गराउने ।

१०.२) सेवा पाएका सेवाग्राहिको अभिलेख राख्ने ।

१०.३) दोहोरो सिफारिस भई आएमा सहायता बापतको रकम प्रवाह नगर्ने र सोको पृष्टपोषण सिफारिस समितीलाई दिने ।

१०.४) वर्थिङ सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोषको संरक्षण, परिचालन र अध्यावधिक गरी राख्ने ।

१०.५) चौमासिक रुपमा सेवाको विवरण र खर्च भएको रकम गाउँकार्यपालिकालाई जानकारी गराउने र कोषमा हुनुपर्ने न्यूनतम मौज्दात रकम राखिराख्न बिषेश ब्यवस्था मिलाउने ।

१०.६) आवश्यकता अनुसार समितीको बैठक बसि आर्थिक सहायता रकम सम्बन्धित पक्षलाई उपलब्ध गराउने ।

११. बैंक खाता संचालन :

“वर्थिङ सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोष” को खाता गाउँकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार नेपाल सरकार सँग अनुमती लिई सञ्चालनमा रहेको गाउँपालिकाको नजीक पर्ने कुनै बैंकमा खोलीने छ । उक्त रकम निकासा भुक्तानीको निमित्त यस गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र लेखा प्रमुखको संयूक्त दस्तखतबाट सञ्चालीत हुने छ ।

१२. अभिलेख राख्नु पर्ने :

१२.१)आर्थिक अभिलेख राख्ने लेखा परिक्षण गराउने र अर्थिक क्रियाकलाप सँग सम्बन्धी अभिलेख लेखा शाखाले राख्ने छ ।

१२.२) सिफारिस सँग सम्बन्धित अभिलेख स्वास्थ्य संस्थाहरुले राख्नु पर्ने छ ।
१२.३) कोषबाट सहायता उपलब्ध गराईएको सम्बन्धित अभिलेख स्वास्थ्य शाखामामा राखीने छ ।

१३. अनुगमन सम्बन्धि व्यवस्था :
वर्थिङ सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोषबाट सहायता प्रदान गर्ने कार्यको अनुगमन गर्न, यस सरुमारानी गाउँपालिका अन्तरगत रहेको अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति तथा, गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक ठानेमा अन्य ब्यक्ती वा संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरुको एक संयन्त्र बनाउन सक्नेछ ।

१४. कारवाही हुने :
यस कार्यबिधि निर्देशिका विपरित कार्य गर्ने गराउने कुनै पनि ब्यक्ती समुह वा यसै कार्यबिधि बमोजीम गठित समिती, समितीका पदाधिकारी वा सदस्यहरुलाई समेत प्रचलित कानून वमोजिम कारवाही हुनेछ । सम्बन्धित ब्यक्तीले गलत बिल भरपाई दिनु वा लिनु हुदैन । यस्तो गरेको प्रमाणीत भएमा प्रचलित कानून वमोजिम कारवाही हुनेछ, उपलब्ध गराइने रकम दिईने छैन, दिई सकेको भएपनि रकम फिर्ता गरिनेछ साथै त्यस्ता गलत कार्य गर्ने निकाय वा ब्यक्तीलाई गलत कार्य गर्ने सुचिमा राखी आगामी दिनमा यस्तो सहायता बापतको कुनै पनि सेवा उपलब्ध गराईने छैन ।

१५. खारेजी र बचाउ :
यो कार्यबिधि निर्देशिका स्वीकृत भएको मिति देखि लागू हुनेछ । साथै यो कार्यबिधि लागू भए देखि यस अघि यसै कार्यविधि अनुकुल भएका कार्यहरु यस कार्यबिधिले समेटेको हद सम्म यसै कार्यबिधि निर्देशिका वमाजिम भएको मानिनेछ ।

सेवाग्राहिले बर्थिङ सेन्टरहरुबाट आकस्मिक रुपमा प्रेषण कोषबाट सहायता रकम माग गर्दा पेश गर्नु पर्ने कागजातहरु :
१. एम्बुलेन्सको बिल अनिवार्य पेश गर्नुपर्ने छ । एम्वुलेन्सको बिल नभएको खण्डमा स्वास्थ्य संस्थाको सिफारिस सहित अन्य साधनको बिल भरपाई पेश गर्नुपर्ने छ ।
२. उपचार गर्ने वा उपचार गराएको अस्पतालको प्रमाणीत बिल, प्रिस्क्रेप्सन र सो सँग सम्बन्धित अन्य कागजात ।
३. सम्बन्धित ब्यक्तिको नागरिकता वा नाबालक भए जन्मदर्ता प्रमाण पत्र ।
४. यस गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थामा उपचार हुन नसक्ने भनी प्रेषण गरेको सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रेषण पुर्जा वा सिफरिस पत्र ।
४. रु १०।- को हुलाक टिकट टाँस गरिएको सम्बन्धित ब्यक्तिको निवेदन हुनु पर्ने छ ।
५. सिफारिस समिति वा आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने समितिले आवश्यक ठानेका अन्य कागजात ।

नोट : उल्लेखित कागजातहरुको सक्कल वा प्रतिलिपि पेश गरेमा मान्य हुनेछ । तर प्रतिलिपि पेश गर्दा सक्कल प्रति पनि देखाउनु पर्ने छ ।

आज्ञाले,

हिरालाल भण्डारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रमाणीकरण मिति : २०७४।१२।१३